

خبرنامه انقلاب‌های خاورمیانه و شمال آفریقا (۲۱) (از ۲۸ آبان‌ماه تا ۵ آذرماه ۱۳۹۰)

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	مقدمه.....
۴.....	سوریه.....
۶.....	بحرین.....
۸.....	مصر.....
۱۰.....	یمن.....
۱۳.....	تونس.....
۱۴.....	لیبی.....
۱۶.....	فلسطین.....
۱۸.....	عربستان.....



خبرنامه انقلاب‌های خاورمیانه و شمال آفریقا (۲۱)

(از ۲۸ آبان‌ماه تا ۵ آذرماه ۱۳۹۰)

مقدمه

روند تحولات در انقلاب‌های خاورمیانه و شمال آفریقا پس از دوره کوتاهی سکوت و سکون، هفته به شدت پرشتابی را پشت سر گذاشت، هفته‌ای که در آن مردم عربستان بار دیگر در اعتراض به اقدامات سرکوبگرانه رژیم آل‌سعود دست به قیام زدند و مردم مصر نیز در اعتراض به مصادره انقلابشان توسط ژنرال‌های حاکم بر این کشور، میدان التحریر را بار دیگر اشغال و در آن تجمع ضدنظامیان برگزار کردند.

مردم عربستان در اعتراض به شهادت یک جوان ۱۹ ساله در شهر القطیف در منطقه الشرقیه این کشور دست به اعتراض گسترده زدند که در پی آن درگیری شدیدی میان مردم معترض و نیروهای امنیتی رژیم به وجود آمد. این اعتراضات باعث واکنش خشن مقامات سعودی شد و آنها که فکر چنین اعتراضاتی را نمی‌کردند، مدعی حمله مسلحانه توسط گروه‌های مخالف شدند. شروع اعتراضات مردم عربستان در آستانه ماه محرم نشان از هفته‌های پرتحولی در این کشور دارد.

در مصر، حرکت بزرگ مردم این کشور در مقابله با مصادره انقلابشان توسط ژنرال‌های حاکم، به درگیری‌های خونین با نیروهای امنیتی منجر شد که دستکم ۴۰ کشته و صدها زخمی در پی داشت. سخنان محمدحسین طنطاوی رئیس شورای عالی نظامی حاکم بر مصر نیز نتوانست مردم معترض این کشور را آرام کند و تداوم

اعتراض‌ها به سقوط دولت موقت این کشور منجر شد. نخست‌وزیر جدید مصر که وظیفه دولت انتقالی را برعهده دارد و هفته جاری باید انتخابات پارلمانی در این کشور را برگزار کند، از مردم دو ماه فرصت خواسته تا کشور را به سامان رسانده و خواسته‌های آنها را اجرا کند. مردم مصر که دریافته‌اند با اعتراضات گسترده می‌توانند به منویات خود دست یابند، به این درخواست‌ها توجهی نکرده و با حضور پررنگ در میدان التحریر، عملاً انقلابی را در انقلاب شکل داده‌اند. این اعتراضات پس از آن تشدید شد که شورای حاکم نظامی ضمن اینکه به اعضای حزب مخلوع مبارک اجازه شرکت در انتخابات داد، موادی را در قانون اساسی جدید این کشور گنجانده که به ارتش مصونیت آهنین در برابر دولت و ملت می‌داد و به نوعی آنها مافوق قانون شمرده شدند و هیچ اعتراضی نسبت به آنها امکانپذیر نبود.

در یمن، امضای طرح شورای همکاری خلیج فارس و آمریکا توسط علی‌عبدالله صالح، نتوانست اعتراضات در این کشور را پایان دهد. امضای این طرح با ائتلاف احزاب دیدار مشترک در ریاض که در میان مخالفان جایگاهی ندارند به همراه مصونیت قضایی علی‌عبدالله صالح برای انتقال قدرت ظرف ۹۰ روز، با مخالفت شدید مردم معترض روبرو شد و در نخستین واکنش به این اعتراض‌ها، چندین تن از مردم به‌دست نیروهای صالح کشته شدند. امضای این طرح در ریاض به باور کارشناسان مسائل منطقه، دادن امتیاز بزرگ به عربستان برای نقش‌آفرینی بیشتر در مسائل یمن است و از همین رو مردم این کشور با این طرح و نقش‌آفرینی عربستان مخالفت می‌کنند.

در سوریه، دولت این کشور پس از تحمل فشارهای مختلف از سوی اتحادیه



عرب پس از نشست رباط، همچنان تحت این فشارها قرار دارد با این تفاوت که دمشق تصمیم گرفته دیگر برای این اتحادیه جایگاهی قائل نشود. حکومت سوریه با این استدلال که اتحادیه عرب در حال اجرای سناریویی تعریف شده در مورد این کشور است دیگر به درخواست‌های آن پاسخی نمی‌دهد. در بعد امنیتی هم تلاش‌ها برای بروز جنگ داخلی در این کشور تشدید شده و برخی از کشورهای همسایه از جمله ترکیه بیشترین تلاش برای سرنگونی نظام حاکم در این کشور را صورت می‌دهند، اما آنچه از تحولات سوریه برمی‌آید مقاومت دولت و ارتش در برابر تحولات صورت گرفته است تا جایی که بشار اسد رئیس‌جمهور این کشور تأکید کرد در برابر هر حمله خارجی تا آخرین قطره خون ایستادگی خواهد کرد.

اما در بحرین، انتشار گزارش کمیته حقیقت‌یابی که به دستور حمد بن سلمان حاکم این مجمع‌الجزایر تشکیل شده بود، همه معادلات رژیم حاکم را به هم زد. این گزارش تمام ادعاهای مطرح شده توسط رژیم آل‌خلیفه در مورد دخالت ایران در تحولات و اعتراضات اخیر بحرین را نقش بر آب کرد و نشان داد که مردم این مجمع‌الجزایر به شدت توسط مأموران امنیتی شکنجه شده‌اند و هیچ جای دفاعی برای دولت بحرین نگذاشت. کارشناسان بر این باورند وضعیت داخلی در بحرین به آن اندازه آشفته بوده که این کمیسیون ناچار شده برخی از حقایق آن را تأیید کند. انتشار این گزارش هرچند مورد استقبال متحدان رژیم آل‌خلیفه قرار گرفت، اما مخالفان با ناکافی دانستن این گزارش خواستار تحقق اهداف انقلاب شده‌اند. در پی این گزارش ده‌ها هزار تن از مردم بحرین روز جمعه با برگزاری یک تجمع اعتراض‌آمیز خواستار استعفای دولت و اعطای حقوق مساوی به همه شهروندان شدند.

سوریه

۱. ویلیام هیگ وزیر خارجه انگلیس روز دوشنبه با شماری از نمایندگان گروه‌های مخالف حکومت بشار اسد دیدار و گفتگو کرد. وی با بیان اینکه انگلیس از تلاش‌های صورت گرفته برای افزایش فشارها به دولت سوریه حمایت می‌کند مدعی شد حکومت این کشور دیگر مشروعیت خود را از دست داده است. وزیر امور خارجه انگلیس تأکید کرد هنوز زمان به رسمیت شناختن مخالفان فرا نرسیده است.

۲. سرگئی لاوروف وزیر امور خارجه روسیه از حمایت کشورهای غربی از عوامل مسلح ناآرامی‌ها در سوریه به شدت انتقاد کرد.

۳. نماینده سوریه در سازمان ملل با انتقاد شدید از پیش‌نویس قطعنامه این سازمان درخصوص کشورش، آن را اعلام جنگ علیه سوریه خواند. بشار الجعفری خطاب به اعضای شورای حقوق بشر سازمان ملل که ۱۹۳ کشور در آن عضویت دارند، گفت: این پیش‌نویس در چارچوب اعلام جنگ سیاسی، رسانه‌ای و دیپلماسی علیه کشور ما تدوین شده است.

۴. نماینده آلمان پیش‌نویس قطعنامه‌ای را تقدیم شورای حقوق بشر سازمان ملل کرده که در آن نسبت به آنچه که آن را نقض حقوق بشر در این کشور توصیف کرد، هشدار داده است. در تنظیم این پیش‌نویس ۶۱ کشور از جمله پنج کشور عربی شرکت داشته‌اند و آن توسط آلمان انگلیس و فرانسه تنظیم شده است.

۵. شورای وزیران عربستان سعودی به ریاست ولیعهد این کشور در نشست خود از اقدامات اتحادیه عرب علیه سوریه حمایت کرد و خواستار حمایت از کسانی شد که



آنان را شهروندان سوری نامید.

۶. رئیس‌جمهوری ترکیه در ادامه دخالت‌ها و مواضع تند خود علیه دولت سوریه ادعا کرد: این کشور به بن‌بست رسیده و انجام اصلاحات در آن اجتناب‌ناپذیر است. عبدالله‌گل در گفتگو با روزنامه گاردین در اظهاراتی مداخله‌جویانه گفت: با توجه به بحران هشت‌ماهه در سوریه بیش از این نمی‌توان به بشار اسد اعتماد کرد، از همین رو انجام اصلاحات در این کشور اجتناب‌ناپذیر است.

۷. پس از انتشار خبری از اعزام ناوگان نیروی دریایی روسیه به آب‌های سرزمینی سوریه، خبرها حاکی از آن است که یک ناو هواپیمابر آمریکایی نیز در نزدیکی آب‌های سرزمینی این کشور موضع گرفته است.

۸. سفارت آمریکا در سوریه از شهروندان آمریکایی خواسته است تا قبل از آنکه پروازهای تجاری قطع شود، خاک سوریه را ترک کنند.

۹. ریک پری، نامزد جمهوریخواه ریاست‌جمهوری، از دولت اوپاما درخواست کرده است تا بدون منتظر ماندن برای چراغ سبز سازمان ملل، در سوریه منطقه پرواز ممنوع اعلام کند.

۱۰. وزرای خارجه کشورهای عضو اتحادیه عرب روز پنجشنبه نشست فوق‌العاده‌ای را برای بررسی تازه‌ترین تحولات سوریه برگزار کردند. بنا به گفته یک مقام مسئول در اتحادیه عرب که خواست نامش فاش نشود، نشست روز پنجشنبه برای بررسی اعمال تحریم‌های بیشتر علیه سوریه از جمله ممنوعیت سفر مسئولان این کشور و نیز مسدود کردن اموال مقامات سوری بود.

۱۱. روسیه در واکنش به افزایش فشارها و اقدامات غربی‌ها علیه سوریه بر مخالفت خود با قطعنامه‌ها و تحریم‌ها علیه این کشور تأکید کرد.
۱۲. روزنامه چاپ ترکیه ادعا کرده است که سوریه اردوگاهی نظامی برای اعضای حزب کارگران کردستان (پ.ک.ک) در منطقه رأس‌العین در نزدیکی مرز با ترکیه ایجاد کرده است.
۱۳. میشل سلیمان رئیس‌جمهوری لبنان در تماس تلفنی با ملک‌عبدالله‌بن‌عبدالعزیز پادشاه عربستان سعودی خواستار ایفای نقش وی برای حل بحران سوریه و اختلاف اخیر بین کشورهای عربی در مورد این کشور شد.

بحرین

۱. نیروهای آل‌خلیفه به شرکت‌کنندگان در مراسم تشییع پیکر نوجوان ۱۶ ساله بحرینی حمله کرده و با آنها درگیر شدند. شبکه‌العالم به نقل از منابع بحرینی تأکید کرد، مزدوران رژیم آل‌خلیفه به تشییع‌کنندگان در خیابان اصلی شهر ستره حمله‌ور شده و با آنها درگیر شدند.
۲. در پی اظهارات غیرواقع برخی مقامات بحرینی درخصوص کشف یک گروه به اصطلاح تروریستی مرتبط با کشورمان و انتشار اخبار کذبی در همین رابطه در مطبوعات بحرین، کاردار این کشور بعد از ظهر روز یکشنبه به وزارت امور خارجه احضار شد.
۳. نیروهای دریایی بحرین و عربستان اخیراً رزمایش مشترک دریایی خود را با



عنوان پل ۱۳ آغاز کردند که در آن بخش‌هایی از نیروی دریایی بحرین و عربستان شرکت دارند. این رزمایش نظامی در آب‌های منطقه‌ای بحرین برگزار می‌شود و از ۲۰ تا ۲۴ نوامبر ادامه خواهد داشت.

۴. رژیم بحرین با صدور بیانیه‌ای به تجاوز علیه تظاهرکنندگان بحرینی و اقدامات خشونت‌بار نیروهای امنیتی در قبال آنها اعتراف کرد.

۵. جمعیت ملی الوفاق بحرین با صدور بیانیه‌ای حوادث اخیر این کشور را محکوم کرد و آن را نقض آشکار حقوق بشر دانست. در این بیانیه آمده است: آنچه در بحرین اتفاق افتاده است در حقیقت نقض آشکار و بیش از حد قوانین حقوق بشر و وحشیانه‌ترین اقدامات ضدبشری است.

۶. وزیر خارجه انگلیس چهارشنبه شب از دولت بحرین خواست به پیشنهادات ارائه شده از سوی کمیسیون تحقیق موسوم به کمیسیون بسیونی عمل کند. ویلیام هیگ در بیانیه‌ای گفت: من قویاً از گزارش کمیسیون مستقل تحقیق بحرین استقبال می‌کنم ما جزئیات این گزارش را در دست بررسی داریم و با شرکای خود نیز درباره یافته‌های آن رایزنی می‌کنیم.

۷. دو تشکل اصلی مخالف دولت بحرین عصر چهارشنبه در یک کنفرانس خبری در شهر لندن گزارش کمیسیون تحقیق موسوم به کمیسیون بسیونی که از سوی پادشاه بحرین تشکیل شده است را ناامیدکننده خواندند. دکتر سعید شهابی از رهبران ارشد جنبش آزادی‌بخش بحرین و علی‌الاسود نماینده سابق پارلمان و از رهبران حزب الوفاق در این کنفرانس خبری تأکید کردند که این کمیسیون برخلاف عنوان رسمی‌اش

مستقل نبوده و نتوانسته است موضوعات کلیدی مرتبط با قیام مردم بحرین را به صراحت مورد توجه قرار دهد.

۸. ده‌ها هزار بحرینی عصر روز جمعه تظاهرات گسترده‌ای را علیه رژیم آل‌خلیفه برگزار کرده و خواستار تحقق خواسته‌های خود شدند. این تظاهرات با عنوان جمعه پایداری برگزار شد و تظاهرکنندگان تأکید کردند که برای پایان بحران این کشور کوچک حاشیه‌ای خلیج فارس چاره‌ای به‌جز راهل سیاسی وجود ندارد. این تظاهرات در مناطق المقشع و القدم برگزار شد و مردم در جریان تظاهرات خود شعارهایی از جمله دولت باید ساقط شود، ما خواستار دمکراسی هستیم و تظاهرات ما مسالمت‌آمیز است، سر می‌دادند.

مصر

۱. گزارش رسانه‌های خبری جهان حاکی است که در جریان درگیری‌های روزهای اخیر در مصر، ۳۳ نفر کشته و یک هزار و ۷۰۰ نفر هم زخمی شدند.

۲. پس از درگیری‌ها و اعتراضات گسترده اخیر مردم در مصر، دولت موقت این کشور به نخست‌وزیری عصام شرف استعفای خود را به شورای نظامی تقدیم کرد که مورد پذیرش قرار گرفت.

۳. اخوان‌المسلمین مصر اعلام کرد که در تظاهرات میلیونی در میدان التحرير در قاهره شرکت نخواهد کرد.

۴. سلیم العوا نامزد اسلامگرایی ریاست‌جمهوری مصر روز سه‌شنبه اعلام کرد که در



- طی نشست مشترک سامی عنان فرمانده ستاد ارتش با نمایندگان برخی از گروه‌های سیاسی مصری، طرفین در مورد تشکیل دولت نجات ملی به توافق رسیدند.
۵. وزارت خارجه آمریکا روز سه‌شنبه اعلام کرد: سه آمریکایی در ارتباط با تظاهرات چند روز اخیر مردم مصر علیه نظامیان حاکم بر این کشور دستگیر شدند. ویکتوریا نولاند سخنگوی وزارت خارجه آمریکا در پاسخ به این سؤال که آیا سه آمریکایی دستگیر شده در سلامت هستند یا نه؟ گفت: دولت آمریکا هیچ خبری درباره این افراد ندارد.
۶. آمریکا ضمن محکوم کردن خشونت نیروهای امنیتی مصر علیه معترضان به حاکمیت نظامیان بر کشور، از حاکمان نظامی مصر خواست به وعده‌های خود در زمینه استقرار دموکراسی در کشور عمل کنند!!
۷. ناوی پیلای کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل روز چهارشنبه کشته شدن معترضان به دست نیروهای امنیتی و نظامی در مصر را محکوم کرد و خواستار تحقیقی مستقل در مورد اعمال خشونت در این کشور شد.
۸. شبکه الجزیره قطر روز پنجشنبه اعلام کرد وزیر کشور مصر به شورای نظامی حاکم بر این کشور پیشنهاد کرد مرحله اول انتخابات مجلس این کشور به تعویق افتد.
۹. وزیر کشور مصر در توجیه این پیشنهاد خود گفت نیروهای امنیتی در حال حاضر توان تأمین امنیت انتخابات را ندارند.
۱۰. شورای عالی نیروهای مسلح حاکم بر مصر روز پنجشنبه از کشتار تظاهرات‌کنندگان در جریان اعتراض‌های مداوم ۶ روز گذشته که در مخالفت با حاکمیت نظامیان در این کشور صورت گرفته بود، عذرخواهی کرد.

۱۱. شیخ‌الازهر در بیانیه‌ای خطاب به مقامات نظامی مصری از آنها خواست کشتن هموطنان مصری خود را متوقف کنند و تظاهرات مسالمت‌آمیز آنها را به خاک و خون نکشند. احمد الطیب، شیخ‌الازهر در بیانیه‌ای تحت عنوان الازهر خطاب به شورای عالی نظامی حاکم در مصر گفته است: الازهر از جاری شدن خون مصری‌ها بر سینه‌ها و سرهایشان بسیار متأثر شده و این امر برایش ناخشنود است و با صدای بلند فریاد می‌زند و از مقام‌های مصری می‌خواهد تا فوراً و بدون هیچ‌گونه وقت‌کشی استفاده از اسلحه در مقابله با هموطنان مصری‌شان را متوقف کنند.

۱۲. شورای عالی نظامی مصر کمال الجنزوری، نخست‌وزیر سابق این کشور را مأمور تشکیل کابینه در دوره انتقالی جدید در مصر کرد. الجنزوری در زمان حسنی مبارک، رئیس‌جمهوری سابق مصر طی سال‌های ۱۹۹۶ تا ۱۹۹۹ نخست‌وزیری مصر را به‌عهده داشته است.

۱۳. نخست‌وزیر جدید مصر با تأکید بر حضور حداکثری جوانان در دولت آینده از تظاهرکنندگان و مخالفان مصری خواست تا برای بهبود شرایط این کشور به دولت جدید دو ماه فرصت بدهند.

یمن

۱. پایگاه اطلاع‌رسانی التغيير روز یکشنبه نوشت: جوانان انقلابی یمن مذاکرات سیاسی با نظام علی عبدالله صالح را به‌شدت محکوم و اعلام کردند در صورتی‌که صالح همچنان بر عدم انتقال قدرت اصرار ورزد به سوی ریاست‌جمهوری هجوم



خواهند برد.

۲. نماینده سازمان ملل در یمن اعلام کرد که نشست شورای امنیت که قرار بود روز دوشنبه درخصوص یمن برگزار شود، به تعویق افتاده است. به نوشته روزنامه یوم‌السابع مصر، جمال بن عمر اعلام کرد که دلیل به تعویق افتادن این نشست درخواست طرفین حاضر در بحرین برای به تأخیر افتادن نشست شورای امنیت بود و این نشست به ۲۸ نوامبر (۷ آذرماه) موکول شده است.

۳. افراد مسلح قبیله‌ای حامی انقلاب یمن موفق شدند پایگاه نظامی تیپ ۶۳ گارد ریاست‌جمهوری یمن را در شمال صنعا، تصرف کنند. براساس این گزارش، پس از درگیری‌های شدید و کشته و زخمی شدن چندین تن از دو طرف درگیری سرانجام افراد مسلح قبیله‌ای مخالف رژیم صالح از این پایگاه نظامی را تحت اختیار خود گرفتند.

۴. جمعیت انبوه انقلابیون در میدان التغيير صنعا با اعطای مصونیت به دیکتاتور یمن مخالفت و بر ضرورت محاکمه وی به سبب ارتکاب جنایات بی‌شمار تأکید کردند. بلافاصله پس از امضای طرح انتقال قدرت از سوی عبدالله صالح در کاخ ملک عبدالله، هزاران یمنی حاضر در میدان التغيير صنعا ضمن ابراز شادمانی از کناره‌گیری دیکتاتور در محکومیت طرح شورای همکاری خلیج فارس شعار دادند و بر ضرورت محاکمه عبدالله صالح تأکید کردند.

۵. عبدالله صالح و گروه‌های مخالف - موسوم به احزاب دیدار مشترک - در یکی از کاخ‌های پادشاه عربستان در ریاض، طرح شورای همکاری خلیج فارس برای انتقال قدرت را امضا کردند. دیکتاتور یمن در هنگام امضای طرح که ماه‌ها با آن وقت‌کشی

کرده بود، ابتدا به تمجید و تعریف از پادشاه عربستان پرداخت و گفت: از بابت آنچه در یمن رخ داد، متأسفم، امیدوار بودم که انتقال قدرت به شکل مسالمت‌آمیز برگزار شود. وی اعتراف کرد آنچه تا پیش از امضای طرح واگذاری قدرت بر یمن گذشته است، به قدری ویرانگر است که تا سال‌های طولانی نمی‌توان خرابی‌های ناشی از آن را بازسازی کرد.

۶. با امضای توافقنامه انتقال قدرت در یمن؛ علی عبدالله صالح در کمتر از ۹۰ روز آینده قدرت را به معاون اول خود عبدربه منصور هادی واگذار خواهد کرد و او نیز مأموریت دارد تا انتخابات آینده پارلمانی و ریاست‌جمهوری را در این کشور برگزار کند.

۷. روزنامه الخلیج امارات به نقل از منابع مطلع نوشت که علی عبدالله صالح بعد از سفر درمانی خود که در پی اقامت در ریاض به آمریکا خواهد داشت، دیگر به یمن باز نخواهد گشت. کارشناسان مسائل منطقه‌ای با توجه به سابقه عربستان و رابطه نزدیک عبدالله صالح با مقامات ریاض احتمال می‌دهند که وی بعد از بازگشت از آمریکا در ریاض مستقر شود.

۸. بان‌کی‌مون، دبیرکل سازمان ملل نیز اعلام کرد که صالح پس از امضای طرح شورای همکاری خلیج فارس برای واگذاری قدرت در یمن، عازم نیویورک خواهد شد تا مراحل درمان خود را ادامه دهد.

۹. مکانیسم اجرایی طرح شورای همکاری خلیج فارس شامل دو مرحله است که مرحله اول از روز امضای این طرح آغاز و تا زمان برگزاری انتخابات زودهنگام ریاست‌جمهوری طی ۹۰ روز به پایان می‌رسد، در حالی که مرحله دوم از تاریخ اعلام



نتایج انتخابات ریاست‌جمهوری به مدت دو سال آغاز و با برگزاری انتخابات پارلمانی و ریاست‌جمهوری پس از برگزاری رفراندوم به پایان می‌رسد.

۱۰. باراک اوباما رئیس‌جمهوری آمریکا از امضای توافقنامه انتقال قدرت بین علی عبدالله صالح رئیس‌جمهوری یمن و مخالفان وی استقبال کرد.

تونس

۱. مجلس مؤسسان تونس روز سه‌شنبه ۲۲ نوامبر ۲۰۱۱ - اول آذرماه ۱۳۹۰ - با برگزاری نشست افتتاحی و با یک ساعت و ۱۵ دقیقه تأخیر آغاز به‌کار کرد. رئیس سنی جلسه افتتاحیه، طاهر بن محمد همیله (۷۳ ساله) از حزب الموتر من اجل الجمهوریه (کنگره برای جمهوری) بود و خانم ربیعه بنت محمد نجلاوی (۲۳ ساله) و فاروق بن عبدالرحمن بوعزیز (۲۳ ساله) دو نایب او بودند.

۲. رئیس حزب اسلامگرای النهضه تونس با بیان اینکه ما می‌خواهیم یک سیستم دمکراتیک بر مبنای ارزش‌های اسلامی را در کشورمان برقرار کنیم، از گسترش غرض‌ورزی نسبت به اسلام در غرب انتقاد کرد. وی در ادامه بیان داشت: مقید بودن به اعتقادات مذهبی یک موضوع شخصی است. دولت تونس رفاه و تأمین نیازهای شهروندان را مد نظر دارد.

۳. فواد المبرغ، رئیس‌جمهوری موقت تونس در سخنانی در اولین جلسه مجلس مؤسسان گفت: ملت تونس توانایی خود را در رهبری کشورشان به اثبات رساند و ما بر نقش محوری احزاب سیاسی بدون استثنا و احساس آنها در بسیج مردم برای

مشارکت سیاسی تأکید می‌کنیم.

۴. نمایندگان مجلس مؤسسان تونس مصطفی بن جعفر رهبر حزب تشکیل دموکراتیک برای کار و آزادی را به‌عنوان رئیس این مجلس برگزیدند. مصطفی بن جعفر موفق شد ۱۴۵ رأی نمایندگان مجلس مؤسسان را کسب کند.

۵. دولت انتقالی تونس عصر چهارشنبه استعفا کرد تا امکان تشکیل دولت جدید این کشور فراهم شود. باجی قائدالسبسی نخست‌وزیر موقت تونس استعفای دولت انتقالی این کشور را که بعد از انقلاب مردم و سرنگونی رژیم دیکتاتوری زین‌العابدین بن علی تشکیل شد را تقدیم فواد المبرع رئیس‌جمهوری موقت تونس کرد.

۶. در پی ناآرامی‌های اخیر در تونس که از پنجشنبه گذشته آغاز شد، از ساعت ۷ بعدازظهر تا ۶ صبح در استان قفصه منع آمدوشد اعلام شده است. کانون اصلی این تظاهرات در منطقه القصرین در ۳۵۰ کیلومتری پایتخت تونس بود. این اعتراضات پس از آن آغاز شد که در نخستین جلسه مجلس مؤسسان در روز سه‌شنبه اسامی شهدای انقلاب این منطقه که از جمله مناطق مهم در جریان سرنگونی رژیم دیکتاتوری بن‌علی بود قرائت نشد.

لیبی

۱. با وجود درخواست دادگاه کیفری بین‌المللی (لااهه) برای محاکمه سیف‌الاسلام قذافی در این دادگاه، مقامات شورای ملی انتقالی لیبی اعلام کردند که وی را تحویل دادگاه لاهه نخواهند داد.



۲. یک سخنگوی دولت انتقالی لیبی می‌گوید رئیس سازمان اطلاعات حکومت قذافی در جایی محرمانه در جنوب این کشور نگهداری می‌شود.

۳. نخست‌وزیر دولت موقت لیبی نام اعضای کابینه خود را به شورای ملی انتقالی لیبی ارائه داد. بر همین اساس اسامه الجویلی، فرمانده سابق انقلابیون شهر الزنتان به‌عنوان وزیر دفاع، فوزی عبدالعال یکی از فرماندهان انقلابیون شهر مصراته به‌عنوان وزیر کشور، عاشور بن‌خیال به‌عنوان وزیر خارجه، عبدالرحمن بن یزه به‌عنوان وزیر نفت، فتحی تربل به‌عنوان وزیر جوانان و ورزش، مصطفی بوشاقور به‌عنوان معاون اول نخست‌وزیر، عمر عبدالکریم معاون دوم نخست‌وزیر، عیسی تویجر وزیر برنامه‌ریزی، طاهر ترقب وزیر اقتصاد، حمزه ابوفارس وزیر اوقاف، ناصر جبریل حامد وزیر خانواده شهدا و مفقودان، مبروکه الشریف وزیر امور اجتماعی، سلیمان الساحلی وزیر آموزش و پرورش، مصطفی الرجبانی وزیر کار، علی احمد عاشور وزیر دادگستری، فاطمه الحمروش وزیر بهداشت، ابراهیم السکوطری وزیر مسکن، انور الفیتوری وزیر ارتباطات و حمل‌ونقل، سلیمان عبدالحمید وزیر کشاورزی، محمد محمود الفطیسی وزیر صنایع، نعیم الغریانی وزیر آموزش عالی، عبدالرحمن هبیل وزیر فرهنگ و جامعه مدنی، عوض البرعصی وزیر برق انتخاب شدند. دولت جدید لیبی متشکل از ۲۴ وزارتخانه است که مسئولیت دو وزارتخانه برعهده زنان است.

۴. شاهدان عینی اعلام کردند که خمیس پسر معمر قذافی دیکتاتور معدوم زنده است و همچنان در شهر ترهونه به‌سر می‌برد. او مشغول مداوای زخم‌های سوختگی ناشی

از بمباران نیروهای ناتو بر خود است.

۵. دیوان بین‌المللی کیفری (لاسه) اعلام کرده است، در صورتی‌که روند قضایی مانع اجرای عدالت براساس موازین بین‌المللی نشود، سیف‌الاسلام قذافی می‌تواند در لیبی مورد محاکمه قرار گیرد. لوئیس مورنو اوکامپو دادستان لاهه امروز چهارشنبه با شرکت در یک کنفرانس خبری در طرابلس، پایتخت لیبی گفت: محاکمه سیف‌الاسلام در لیبی برای دولت این کشور از اهمیت فراوانی برخوردار است.

۶. دادگاه استیناف تونس حکم تحویل آخرین نخست‌وزیر رژیم دیکتاتوری قذافی به لیبی را صادر کرد. دادگاه استیناف تونس طی صدور حکمی اعلام کرد که البغدادی المحمودی آخرین نخست‌وزیر رژیم دیکتاتوری قذافی باید به لیبی تحویل داده شود. ۷. مقامات دولت جدید لیبی قصد دارند آخرین نخست‌وزیر قذافی را به اتهام صدور دستور تجاوز به زنان در جریان قیام مردمی این کشور محاکمه کنند.

فلسطین

۱. عبدالله دوم پادشاه اردن بعد بیش از ۱۰ سال برای اولین بار به رام‌الله واقع در کرانه باختری سفر کرد. عبدالناصر جوده وزیر خارجه اردن در کنفرانس مطبوعاتی مشترک با وزیر خارجه فلسطین گفت: «اردن از تشکیل دولت فلسطین به پایتختی قدس شرقی حمایت می‌کند».

۲. صلاح عبدالشافی نماینده دولت خودگردان فلسطین در آلمان گفت: فلسطینی‌ها هزینه جنایت آلمان‌ها در جنگ جهانی دوم را پرداخت می‌کنند.



۳. دولت اسرائیل ۱۰۰ میلیون دلار از اموال مالیاتی فلسطینی‌ها در ماه اکتبر ذخیره کرده‌اند که تا آخر ماه نوامبر به ۲۰۰ میلیون دلار می‌رسد. روزنامه‌ها آرتص نوشت: «هیلاری کلینتون وزیر خارجه آمریکا از بنیامین نتانیا‌هو نخست‌وزیر اسرائیل در یک تماس تلفنی خواست تا پول‌هایی که به‌عنوان درآمدهای مالیات از فلسطینی‌ها بعد از اینکه به عضویت یونسکو درآمدند را پس بدهند».

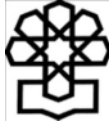
۴. رهبران فتح و حماس روز پنجشنبه پس از دیدار با هم و تأکید بر اینکه اختلافی با یکدیگر ندارند، این مذاکرات را سازنده دانسته و از آن ابراز خرسندی کردند. خالد مشعل نیز درخصوص دیدار خود با محمود عباس گفت: من به مردمان اطمینان می‌دهم که ما صفحه جدیدی را در مورد مسئله مشارکت در امور فلسطین گشوده‌ایم.

۵. رئیس دفتر سیاسی حماس تأکید کرد که تهدیدات رژیم صهیونیستی به‌دنبال اعلام توافق فتح و حماس برای اجرای آشتی ملی نه‌تنها ما را نمی‌ترساند، بلکه تأکیدی بر این است که آشتی راه درست ملت ماست. خالد مشعل به خبرگزاری فرانسه گفت: ملت فلسطین از چیزی که مصلحت این ملت در آن است نه خشمگین می‌شود و نه هراسی دارد؛ از چه بترسیم دشمن که ظلم روزانه خود علیه تمامی طرف‌های فلسطینی را ادامه می‌دهد و همچنان تجاوز و ظلم در حق ملت فلسطین اعمال می‌کند.

۶. بان‌کی‌مون در تماس تلفنی با بنیامین نتانیا‌هو از وی خواسته است که اسرائیل پول‌های توقیف شده فلسطینی‌ها را در اختیار آنها بگذارد و مانع از وخیم‌تر شدن اوضاع شود.

عربستان

۱. ۱۰۸ شیعه عربستانی به دلیل مخالفت با نظام حاکم از عربستان اخراج شدند. منابع خبری روز یکشنبه از اخراج ۱۰۸ شهروند شیعه عربستانی از استان القطیف و به‌ویژه شهر العوامیه عربستان به دلیل مخالفت با نظام حاکم در این کشور خبر دادند.
۲. در پی آغاز موج تازه‌ای از اعتراضات مردمی در عربستان، یک معترض به ضرب گلوله نیروهای امنیتی سعودی در استان قطیف واقع در شرق این کشور کشته شد.
۳. به گزارش شبکه خبری پرستی‌وی، این شهروند عربستانی که ۱۹ سال دارد بر اثر تیراندازی نیروهای امنیتی عربستان کشته شد.
۴. خبرها از درگیری شدید نیروهای امنیتی آل‌سعود با صدها شهروند عربستانی در منطقه الشرقیه و ممانعت رژیم آل‌سعود از تحویل پیکر جوان شهید عربستانی حکایت دارد. گزارش‌ها حاکی از آن است که نیروهای امنیتی آل‌سعود هر فردی را که در خیابان الثوره شهر القطیف حرکت کند هدف مستقیم گلوله قرار می‌دهند.
۵. وزارت کشور عربستان اعلام کرد که در درگیری‌های شب چهارشنبه در شرق این کشور، دو تن کشته و سه تن دیگر زخمی شدند. این براساس در بیانیه این وزارتخانه، درگیری‌های مذکور در استان القطیف در شرق عربستان و در مراسم تشییع جنازه شخصی که بر اثر تیراندازی در یک ایست بازرسی نیروهای امنیتی این کشور کشته شده بود، رخ داده است.



مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۲۰۷۳

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: خبرنامه انقلاب‌های خاورمیانه و شمال آفریقا (۲۱) (از ۲۸ آبان‌ماه تا ۵ آذرماه ۱۳۹۰)

نام دفتر: مطالعات سیاسی (گروه سیاست خارجی)

تهیه و تدوین: کریم جعفری

ناظر علمی: محمد جمشیدی

متقاضی: معاونت پژوهشی

ویراستار: حسین صدری‌نیا

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۰/۹/۹